



**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@meprr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № 222/128 від 04.08.2022

Професійна асоціація екологів
а/с 185, м. Київ, 02002

Про надання інформації

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів розглянуло лист Професійної асоціації екологів від 04.08.2022 № 222/128 стосовно застосування положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря» № 2393-IX від 09.07.2022 у частині внесення змін до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» № 2708-XII від 16.10.1992 направляє лист Державної екологічної інспекції України від 31.08.2022 № 22840/5/22 стосовно даного питання.

Додаток: на 6 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра



Олександр КРАСНОЛУЦЬКИЙ

Корешка Р. 044-206-33-15



УІІ
Міндовкілля
№25/7-14/12365-22 від 16.09.2022
КРІІ: Краснолуцький О. В. 16.09.2022 09:14
26B2648AD3032E104000000140230008086A800
Сертифікат дієвий з 12.09.2022 16:07 до 12.09.2024 16:07



ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ

Новопечерський пров. 3, корпус 2, м. Київ, 01042, тел./факс: (044) 521-20-40, тел. (044) 521-20-56

E-mail: info@dei.gov.ua, сайт: www.dei.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508533

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Про розгляд звернення Професійної
Асоціації екологів України - ПАЕУ

Відповідно до листа Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 18.08.2022 №25/4-21/10855-22 Держекоінспекція розглянула звернення Професійної асоціації екологів України - ПАЕУ від 04.08.2022 № 222/128 щодо застосування положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря» № 2393-IX від 09.07.2022 у частині внесення змін до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» № 2708-XII від 16.10.1992 та у межах компетенції повідомляє.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» № 2708-XII від 16.10.1992 зі змінами (далі – Закон) викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися після отримання дозволу на викиди, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до другої або третьої групи, обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища або через центри надання адміністративних послуг за погодженням з територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися на підставі дозволу на викиди, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до першої групи, суб'єкту господарювання, об'єкт якого знаходиться на території зони відчуження, зони безумовного



(обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, або через центри надання адміністративних послуг за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

До першої групи належать об'єкти, які взяті на державний облік і мають виробництва або технологічне устаткування, на яких повинні впроваджуватися екологічно безпечні технології та методи керування. До другої групи належать об'єкти, які взяті на державний облік і не мають виробництв або технологічного устаткування, на яких повинні впроваджуватися екологічно безпечні технології та методи керування. До третьої групи належать об'єкти, які не належать до першої і другої груп.

Згідно з абзацом першим частини третьої статті 11¹ Закону, для одержання дозволу на викиди суб'єкт господарювання, об'єкт якого належить до першої групи, та суб'єкт господарювання, об'єкт якого знаходиться на території зони відчуження, зони безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, подає центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, або через центри надання адміністративних послуг, а суб'єкт господарювання, об'єкт якого належить до другої або третьої групи, - обласним, Київській, Севастопольській міським державним адміністраціям, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища або через центри надання адміністративних послуг, документи та відомості, у тому числі документи, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин, оформлені відповідно до вимог, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Так, відповідно до Інструкції про загальні вимоги до оформлення документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, затвердженої наказом Міністерством охорони навколишнього природного середовища України від 09.03.2006 № 108 і зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29.03.2006 за № 341/12215 (далі - Інструкція), до документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин, відносяться, зокрема:

відомості щодо **виду та обсягів викидів** забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, які готуються на підставі звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві (пункт 2.9 Інструкції). Довідково, Інструкція про зміст та порядок складання звіту



проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві, затверджена Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 10.02.1995 № 7 і зареєстрована в Міністерстві юстиції України 15.03.1995 за № 61/597);

характеристика джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та їх параметрів, **характеристика установок очистки газів**, їх технічний стан і середня ефективність роботи, параметри газопилового потоку, характеристика джерел залпових та **неорганізованих викидів** (пункт 2.9.2 Інструкції);

інформація про заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва містить характеристику найкращих існуючих технологій виробництва, які не потребують надмірних витрат, та найкращих доступних технологій і методів керування для виробництв та технологічного устаткування (пункт 2.11 Інструкції);

з метою затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел проводиться аналіз відповідності фактичних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами до встановлених нормативів на викиди, в тому числі технологічних нормативів, відповідно до законодавства України (пункт 2.12 Інструкції);

для **неорганізованих стаціонарних джерел** нормативи граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин не встановлюються. Регулювання викидів від цих джерел здійснюється шляхом **встановлення вимог** (пункт 2.12 Інструкції);

перелік заходів щодо здійснення контролю за дотриманням встановлених нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин та умов дозволу на викиди із зазначенням **джерел (стаціонарних) викидів, періодичності вимірювань, методик виконання вимірювань, місця відбору проб**, тощо.

Єдину систему ведення в галузі охорони атмосферного повітря державного обліку об'єктів (підприємств, установ, організацій та громадян - суб'єктів підприємницької діяльності), які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і на стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, видів і ступенів впливу на його стан фізичних та біологічних факторів (далі – об'єкти, які справляють шкідливий вплив) визначає Порядок ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2001 № 1655.

Відповідно до пункту 2.2 розділу II Правил технічної експлуатації установок очистки газу, які затверджені наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.02.2009 № 52 і зареєстровані в Міністерстві юстиції України 13.04.2009 за №327/16343 (далі – Правила), суб'єкт господарювання зобов'язаний на основі цих Правил, рекомендацій проєктних організацій та відповідної документації, яка додається до газоочисних установок

30 05220410381 0 1003

(далі – ГОУ), що експлуатується суб'єктом господарювання, розробити і затвердити інструкцію з експлуатації конкретного ГОУ відповідно до умов їх роботи. Періодичність перевірки на відповідність фактичних параметрів роботи ГОУ проектним показникам встановлюється пунктом 2.2.6 розділу II Правил.

Стосовно проведення контролю викидів забруднюючих речовин пересувних джерел необхідно зазначити, що за випуск в експлуатацію автомобілів та інших пересувних засобів, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах, а також рівень впливу фізичних факторів, здійснюваного ними під час роботи, перевищують установлені нормативи, відповідно до статті 80 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачається адміністративна відповідальність у вигляді штрафу.

Відповідно до пункту 2 ДСТУ 4277:2004 «Система стандартів у галузі охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання ресурсів. Атмосфера. Норми і методи вимірювання вмісту оксиду вуглецю та вуглеводнів у відпрацьованих газах автомобілів з двигунами, що працюють на бензині або газовому паливі» контролювання вмісту оксиду вуглецю та вуглеводнів у відпрацьованих газах автомобілів та відповідно до пункту 4.1 ДСТУ 4276:2004 «Система стандартів у галузі охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання ресурсів. Атмосфера. Норми і методи вимірювання димності відпрацьованих газів автомобілів з дизелями або газодизелями» контролювання димності на відповідність нормам здійснюють:

а) на підприємствах, які експлуатують та обслуговують автомобілі: під час технічного обслуговування, після ремонту чи регулювання агрегатів, систем і вузлів, що впливають на вміст оксиду вуглецю і вуглеводнів у відпрацьованих газах, під час вибіркового перевіряння автомобілів, а також на вимогу водіїв;

б) на підприємствах технічного обслуговування і ремонту автомобілів: під час технічного обслуговування автомобілів, після ремонту систем і вузлів, що впливають на вміст оксиду вуглецю і вуглеводнів у відпрацьованих газах, а також на вимогу власників автомобілів;

в) на підприємствах, які виготовляють двигуни і автомобілі: під час випробовування готової продукції;

г) під час сертифікаційних випробовувань та технічного нагляду за сертифікованою продукцією;

д) під час державних технічних оглядів автомобілів;

е) під час перевіряння автомобілів у дорожніх умовах.

Слід зазначити, що відповідно до додатка 5 Порядку проведення обов'язкового технічного контролю та обсягів перевірки технічного стану транспортних засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2012 № 137 (далі – Порядок), при проведенні обов'язкового періодичного технічного контролю транспортного засобу здійснюється перевірка чинників, які



характеризують негативний вплив на навколишнє природне середовище (коди 801; 801.010; 801.030; 801.050), а саме вміст у спалинах (забруднювальних речовинах, інших продуктах, утворених внаслідок згоряння моторного палива в двигуні транспортного засобу, які надходять через його випускні систему до атмосферного повітря) монооксиду вуглецю, вуглеводнів та димності.

Також, відповідно до п.3 Порядку проведення обов'язкового технічного контролю та обсяги перевірки технічного стану транспортних засобів, періодичність проходження обов'язкового технічного контролю становить: для легкових автомобілів, що використовуються для перевезення пасажирів або вантажів з метою отримання прибутку, зі строком експлуатації більш як два роки - кожні два роки; для вантажних автомобілів незалежно від форми власності вантажністю до 3,5 тони, причепів до них зі строком експлуатації більш як два роки - кожні два роки; для вантажних автомобілів вантажністю понад 3,5 тони, причепів до них та таксі незалежно від строку експлуатації - щороку; для автобусів та спеціалізованих транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, незалежно від строку експлуатації - двічі на рік.

Відповідно до частини другої статті 32 Закону, запровадження обов'язкових автоматизованих систем контролю викидів забруднюючих речовин встановлюється Кабінетом Міністрів України. Так, пунктом 8.1 Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 796-р, передбачено, що оцінка та моніторинг викидів спалювальних установок, які включені до Національного плану скорочення викидів, мають виконуватися на основі безперервних вимірювань відповідно до вимог Директиви 2001/80/ЄС. За відсутності таких вимірювань, правила та обсяги оцінок регулюються Галузевим керівним документом України 34.02.305-2002 «Викиди забруднювальних речовин в атмосферу від енергетичних установок. Методика визначення».

Щодо обладнання місць відбору проб з організованих джерел викидів.

Відповідно до абзацу п'ятого частини першої статті 10 Закону суб'єкти господарювання зобов'язані здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря організованими стаціонарними джерелами викидів.

Відповідно до абзацу тринадцятого частини першої статті 10 Закону суб'єкти господарювання зобов'язані обладнати місця відбору проб організованих стаціонарних джерел викидів для вимірювання параметрів газопилового потоку з метою здійснення контролю за дотриманням затверджених нормативів та дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

Відповідно до Інструкції про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві, затвердженої Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки

України від 10.02.1995 № 7 і зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 15.03.1995 за № 61/597 при інвентаризації викидів забруднюючих речовин використовуються матеріали прямих методів вимірів, матеріали розрахункових методів, матеріали технологічного регламенту та проектних показників, тощо.

Матеріали прямих методів вимірів базуються на проведенні безпосередніх інструментальних вимірів на стаціонарних джерелах забруднення атмосферного повітря, що передбачає наявність обладнаних місць відбору проб за пунктом 6.2 ДСТУ 8812:2018 Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Настанова з відбирання проб.

Т.в.о. Голови

Ігор ЗУБОВИЧ



Ірина Жмудь, 521 20 39